

העברת סמכות שר המשפטים להגיש קובלנה נגד רב עיר לשר לשירותי דת - תיקון

החלטות ממשלה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס :

1. לתקן את החלטות הממשלה מס' 711 מיום 28.11.2021 ומס' 942 מיום 6.1.2022 (להלן – החלטה 942), כך שסעיף 1 להחלטה 942, לפיו "העברת הסמכות כאמור בסעיף קטן (א) לא תחול על ההליך המשמעתי נגד רב העיר צפת, שעניינו נדון בבג"ץ 7150/16 המרכז הרפורמי לדת ומדינה – התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' שרת המשפטים מיום 21.9.2020" - יימחק.
2. בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, להעביר החלטה זו לאישור הכנסת.
3. הממשלה רושמת לפנייה את הודעתו של השר לשירותי דת לפיה בכוונתו לקבל החלטה בעניינו של רב העיר צפת אשר נדון בבג"ץ 7150/16 תוך 45 ימים ממועד אישור החלטה זו על ידי הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

- א. ביום 28.11.2021 התקבלה החלטת ממשלה, בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, להעביר את הסמכות לפי סעיף 12א לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן: "החוק"), משר המשפטים לשר לשירותי דת (להלן: "החלטה 711").
- ב. על מנת לאפשר למשרד לשירותי דת זמן היערכות, נקבע בהחלטה 711 כי היא תובא לאישור הכנסת לכל המוקדם ביום 26.12.2021.
- ג. ביום 6.1.2022 התקבלה החלטת ממשלה, לתקן את החלטה 711, כך שהעברת הסמכות לשר לשירותי דת לא תחול על ההליך המשמעותי נגד רב העיר צפת, שעניינו נדון בבג"ץ 7150/16 המרכז הרפורמי לדת ומדינה – התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' שרת המשפטים. הובהר בדברי ההסבר להחלטה זו כי ההליך המשמעותי האמור יוותר תחת סמכותו ואחריותו של שר המשפטים וינוהל בהתאם לשיקול דעתו (להלן: "החלטה 942").
- ד. שתי החלטות ממשלה אלה אושרו על ידי הכנסת ביום 19.9.2022.¹
- ה. ביני לביני, בהמשך להחלטת בית המשפט בבג"ץ 7150/16, בחודש פברואר 2022 מינה שר המשפטים דאז, את עו"ד אלעד רט כבא כוח קובל, לצורך טיפול בהליך מכוח הסמכות המוקנית לשר המשפטים בתקנה 6 לתקנות שירותי הדת היהודיים (שיפוט משמעותי של רבני עיר), התשנ"ו-1996.
- ו. כעת מוצע בהחלטה זו כי הסמכות של שר המשפטים בהליך הבירור המשמעותי בעניינו של רב העיר צפת תועבר בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, לשר לשירותי דת וכי הממשלה תרשום בפניה את הודעתו של השר לשירותי דת לפיה בכוונתו לקבל החלטה בעניינו של רב העיר צפת תוך 45 ימים ממועד אישור החלטה זו על ידי הכנסת.
- ז. כך, מוסכם בין שר המשפטים לשר לשירותי דת, כי הואיל והשר לשירותי דת הוא הגורם האחראי הרלוונטי, אשר מתכלל את הטיפול בכלל התלויות המוגשות נגד רבני ערים, מכוח הסמכות שהוקנתה לו בהחלטת הממשלה 711, כי יש לבטל את החלטת ממשלה 942, כך שהסמכות לטפל גם בהליך המשמעותי בעניין רב העיר צפת תועבר לשר לשירותי דת. זאת, בין היתר, משיקולי יעילות ואחידות המדיניות בנושא.
- ח. במסגרת זו סוכם, משיקולי יעילות, כי עו"ד אלעד רט, בא הכוח הקובל אשר מונה כאמור לעיל, ימשיך ללוות את ההליך מטעם השר לשירותי דת. כמו כן, על מנת להביא להשלמת הליך הבירור בעניינו של רב העיר צפת, בכוונת השר לשירותי דת לקבל החלטה תוך 45 ימים ממועד אישור החלטה זו על ידי הכנסת, וזאת בשים לב להמלצת בא כוח הקובל.
- ט. כן מוצע כי בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, תובא החלטה זו לאישור הכנסת.

¹ י"פ 10901 התשפ"ג, עמ' 922

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת המצבה על כוח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

השר לשירותי דת - מאשר

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 1191 מיום 21.12.2003

החלטת ממשלה מס' 3613 מיום 15.5.2005

החלטת ממשלה מס' 2903 מיום 6.1.2008

החלטת ממשלה מס' 711 מיום 28.11.2021

החלטת ממשלה מס' 942 מיום 6.1.2022

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתה של סגנית היועצת המשפטית של משרד המשפטים מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי : 05 ממשלה.

קוד : ביצועי

תחום פעולה עיקרי : 06 המגזר הציבורי.

מוגש על ידי שר המשפטים

**י"ג בסיון התשפ"ג
02 ביוני 2023**

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

העברת סמכות שר המשפטים להגיש קובלנה נגד רב עיר לשר לשירותי דת - תיקון החלטת ממשלה 711 ו-942.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

א. ביום 28.11.2021 התקבלה החלטת ממשלה, בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, להעביר את הסמכות לפי סעיף 12 לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן: "החוק"), משר המשפטים לשר לשירותי דת (להלן: "החלטה 711").

ב. על מנת לאפשר למשרד לשירותי דת זמן היערכות, נקבע בהחלטה 711 כי היא תובא לאישור הכנסת לכל המוקדם ביום 26.12.2021.

ג. ביום 6.1.2022 התקבלה החלטת ממשלה, לתקן את החלטה 711, כך שהעברת הסמכות לשר לשירותי דת לא תחול על ההליך המשמעתי נגד רב העיר צפת, שעניינו נדון בבג"ץ 7150/16 המרכז הרפורמי לדת ומדינה – התנועה ליהדות מתקדמת בישראל נ' שרת המשפטים. הובהר בדברי ההסבר להחלטה זו כי ההליך המשמעתי האמור יוותר תחת סמכותו ואחריותו של שר המשפטים וינהל בהתאם לשיקול דעתו (להלן: "החלטה 942").

ד. שתי החלטות ממשלה אלה אושרו על ידי הכנסת ביום 19.9.2022.¹

ה. ביני לביני, בהמשך להחלטת בית המשפט בבג"ץ 7150/16, בחודש פברואר 2022 מינה שר המשפטים דאז, את עו"ד אלעד רט כבא כוח הקובל, לצורך טיפול בהליך מכוח הסמכות המוקנית לשר המשפטים בתקנה 6 לתקנות שירותי הדת היהודיים (שיפוט משמעתי של רבני עיר), התשנ"ו-1996.

ו. כעת מוצע בהחלטה זו כי הסמכות של שר המשפטים בהליך הבירור המשמעתי בעניינו של רב העיר צפת תועבר בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, לשר לשירותי דת וכי הממשלה תרשום בפניה את הודעתו של השר לשירותי דת לפיה בכוונתו לקבל החלטה בעניינו של רב העיר צפת תוך 45 ימים ממועד אישור החלטה זו על ידי הכנסת.

ז. כך, מוסכם בין שר המשפטים לשר לשירותי דת, כי הואיל והשר לשירותי דת הוא הגורם האחראי הרלוונטי, אשר מתכלל את הטיפול בכלל התלונות המוגשות נגד רבני ערים, מכוח הסמכות שהוקנתה לו בהחלטת הממשלה 711, כי יש לבטל את החלטת ממשלה 942, כך שהסמכות לטפל גם בהליך המשמעתי בעניין רב העיר צפת תועבר לשר לשירותי דת. זאת, בין היתר, משיקולי יעילות ואחידות המדיניות בנושא.

ח. במסגרת זו סוכם, משיקולי יעילות, כי עו"ד אלעד רט, בא כוח הקובל אשר מונה כאמור לעיל, ימשיך ללוות את ההליך מטעם השר לשירותי דת. כמו כן, על מנת להביא להשלמת הליך הבירור בעניינו של רב העיר

¹ י"פ 10901 התשפ"ג, עמ' 922

צפת, בכוונת השר לשירותי דת לקבל החלטה בעניין תוך 45 ימים ממועד אישור החלטה זו על ידי הכנסת, וזאת בשים לב להמלצת בא כוח הקובל.

ט. כן מוצע כי בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק-יסוד: הממשלה, תובא החלטה זו לאישור הכנסת.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

כאמור, בהתאם להחלטת ממשלה 711 הסמכות להגיש קובלנה כנגד רבני ערים מכוח סעיף 12א לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971 (להלן: "החוק") הועברה משר המשפטים לשר לשירותי דת. בהחלטת ממשלה 942 הוחלט כי תיוותר הסמכות לניהול ההליך המשמעתי הנדון בבג"צ 7150/16 בידי שר המשפטים. הטעם העיקרי להותרת ההליך בסמכותו של שר המשפטים, כפי שבא לידי ביטוי בדברי ההסבר להחלטה 942, היה בין היתר הרצון להימנע מהימשכות ההליכים, זאת נוכח הטיפול שכבר החל וההיכרות של שר המשפטים והצוות המקצועי של משרדו עם ההליך.

יצוין כי ממועד אישורן של החלטות הממשלה 711 ו-942, נמשכו הליכי הבירור המשמעתי בעניין רב העיר צפת על ידי שר המשפטים דאז, לרבות על ידי בא כוח הקובל מטעם שר המשפטים אשר מונה מכוח הסמכות המוקנית לשר בתקנה 6 לתקנות שירותי הדת היהודיים (שיפוט משמעתי של רבני עיר), התשנ"ו-1996. כמו כן, הוגשו מספר התראות לפני הגשת בקשת בזיון בית משפט על אי יישום החלטת בית המשפט בבג"צ 7150/16 אשר קבעה כי על השר להפעיל סמכותו בהתאם לסעיף 12א לחוק ולהגיש קובלנה בכפוף לשיקול דעתו באשר לחלוף הזמן כפי שצוין בהחלטה.

כאמור בדברי ההסבר להחלטה זו, בא כוח קובל ימשיך ללוות את ההליך מטעם השר לשירותי דת. כמו כן, על מנת להביא להשלמת הליך הבירור בעניינו של רב העיר צפת, הודיע השר לשירותי דת כי בכוונתו לקבל החלטה בעניין תוך 45 ימים ממועד אישור החלטה זו על ידי הכנסת, זאת בשים לב להמלצת בא כוח הקובל.

באשר לחשש שעלול לעלות מפני הימשכות ההליך ובזיון החלטת בית המשפט בבג"צ 7150/16, כתוצאה מהעברת הסמכות כאשר הליך הבירור החל משכבר, הרי שלא מצאנו כי יש בהעברת הסמכות לשר אחר בעת הזו כדי להביא להימשכות ההליך אך בשל כך. זאת מכיוון שמצויים אנו לאחר תקופת בחירות וחילופי ממשלות, כאשר המלצות בא כוח הקובל טרם נבחנו על ידי שר המשפטים הנוכחי וממילא יש להביא את כל הממצאים והמסקנות בפני גורם מוסמך חדש. לפיכך, בעת הזו, העברת הסמכות לשר אחר לא צפויה להוסיף למשך ההליך. כמו כן, נראה כי יש בכוונתו של השר לשירותי דת כי בא כוח הקובל שמונה על ידי שר המשפטים דאז ימשיך ללוות את ההליך מטעם השר לשירותי דת, ובהודעתו של השר לפיה בכוונתו לקבל החלטה בעניין תוך 45 ימים ממועד אישור החלטה זו על ידי הכנסת, כדי לרפא את החשש מפני הימשכות ההליך ועינוי הדין אך כתוצאה מהעברת הסמכות לשר לשירותי דת.

לעמדתנו, לאור האמור בדברי ההסבר להחלטה זו, לא מתקיימות עוד הנסיבות להחרגה שנקבעה בהחלטת ממשלה 942, ואין מניעה להעברת הסמכות לשר לשירותי דת בהתאם לסעיף 31(ב) לחוק יסוד: הממשלה, אשר לו המומחיות והזיקה לעניין, כפי שהועברה אליו הסמכות הכוללת לדון בכל עניין אחר מכוח סעיף 12א לחוק.

עמדות יועצים משפטיים רלוונטיים:

עמדת היועצת המשפטית של המשרד לשירותי דת היא כי עמדת היועצת המשפטית למשרד המשפטים מקובלת עליה.

עמדת היועצת המשפטית של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

הגם שעלול היה להתעורר חשש מפני הימשכות ההליך ועינוי דין כתוצאה מהעברת הסמכות לטיפול בהליך משמעותי שכבר החל בירורו, אך נראה כי הקושי בחשש זה מתאיין לאור ההסכמות אליהן הגיעו שר המשפטים והשר לשירותי דת ולפיקד, ועל דעת המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (אזרחי) והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ציבורי מנהלי), אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

יעל טייב, עו"ד

סגנית היועצת המשפטית למשרד המשפטים

תאריך: 01 יוני 2023

י"ב סיון תשפ"ג